

SELETUSKIRI

maaeluministri määruse „Põllumajandusministri määruste muutmine” eelnõu juurde

1. Sissejuhatus

Maaeluministri määruse “Põllumajandusministri määruste muutmine” eelnõu (edaspidi *eelnõu*) on välja töötatud taimekaitseaduse § 4 lõike 3, § 6 lõike 4, § 10 lõike 5, § 19 lõike 3, § 26 lõike 3, § 37 lõike 7, § 38 lõike 2, § 40 lõike 2, § 41 lõigete 2 ja 8 ning § 44¹ lõike 6 alusel.

Põllumajandusministri määrusi muudetakse tulenevalt komisjoni rakendusdirektiivi 2017/1279/EL, millega muudetakse nõukogu direktiivi 2000/29/EÜ (taimedele või taimsetele saadustele kahjulike organismide ühendusse sissetoomise ja seal levimise vastu võetavate kaitsemeetmete kohta) I–V lisa (ELT L 184, 15.8.2017, lk 33–62) (edaspidi *rakendusdirektiiv 2017/1279/EL*), jõustumisest.

Eelnõuga muudetakse järgmisi määrusi:

- 1) põllumajandusministri 7. juuli 2004. a määrus nr 116 „Ohtlike taimekahjustajate nimekiri” (edaspidi *määrus nr 116*);
- 2) põllumajandusministri 7. juuli 2004. a määrus nr 118 „Nõuded taime, taimse saaduse või muu objekti päritolu, omaduste ja töötlemisviisi kohta taime, taimse saaduse või muu objekti tootmisel, ladustamisel, ühendusevälisest riigist Eestisse toimetamisel ja turustamisel või muul etapil” (edaspidi *määrus nr 118*);
- 3) põllumajandusministri 29. aprilli 2005. a määrus nr 50 „Kaitstava piirkonna taimetervisenõuded” (edaspidi *määrus nr 50*);
- 4) põllumajandusministri 24. mai 2004. a määrus nr 98 „Fütoanitaarsertifikaadi sisu- ja vorminõuded ning fütoanitaarsertifikaadi väljastamise, asendamise ja säilitamise kord” (edaspidi *määrus nr 98*);
- 5) põllumajandusministri 24. mai 2004. a määrus nr 96 „Tootmise kohas kontrollitavate ja taimepassiga varustatavate taimede, taimsete saaduste ja muude objektide nimekiri, taimepassile kantavate andmete loetelu ja taimepassi väljastamise ja asendamise kord” (edaspidi *määrus nr 96*);
- 6) põllumajandusministri 16. veebruari 2006. a määrus nr 21 „Taimetervise saatekirja vorm ning kasutamise kord” (edaspidi *määrus nr 21*);
- 7) põllumajandusministri 24. mai 2004. a määrus nr 97 „Taimede, taimsete saaduste ja muude objektide loetelu, mis peavad olema varustatud fütoanitaarsertifikaadiga ja mis peavad piiripunktis läbima taimetervise kontrolli” (edaspidi *määrus nr 97*);
- 8) põllumajandusministri 24. mai 2004. a määrus nr 94 „Taime, taimse saaduse ja muu objekti ühendusevälisest riigist või selle piirkonnast Eestisse toimetamise keeld” (edaspidi *määrus nr 94*);
- 9) põllumajandusministri 23. detsembri 2005. a määrus nr 132 „Euroopa Liidu standardmääradele vastavad ühendusevälisest riigist Eestisse toimetatava kaubasaadetise taimetervise järelevalve tasu määrad” (edaspidi *määrus nr 132*);
- 10) põllumajandusministri 10. juuli 2007. a määrus nr 112 „Taimede, taimsete saaduste ja muude objektide kontrollimise kord nende ühendusevälisest riigist Eestisse toimetamise korral” (edaspidi *määrus nr 112*).

Eelnõu ja seletuskirja on ette valmistanud Maaeluministeeriumi taimetervise osakonna peaspetsialist Anette Sepp (625 6139, anette.sepp@agri.ee). Juriidilise ekspertiisi eelnõule tegi õigusosakonna nõunik Katrin Pööra (625 6147, katrin.poor@agri.ee) ja eelnõu toimetab keeleliselt sama osakonna peaspetsialist Leeni Kohal (625 6165, leeni.kohal@agri.ee).

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu koosneb 11 paragrahvist, millest §-dega 1–10 tehakse muudatused põllumajandusministri määrustes ning §-ga 11 sätestatakse määruse jõustumisaeg.

Eelnõu §-ga 1 ajakohastatakse määruse nr 116 normitehnilist märkust ja täiendatakse seda viitega rakendusdirektiivile 2017/1279/EL.

Määruse nr 116 § 2 kohaselt on ohtlikud taimekahjustajad nimetatud direktiivi 2000/29/EÜ I lisas ning kui need ohtlikud taimekahjustajad esinevad taimedel, taimsetel saadustel või muudel objektidel, on need nimetatud II lisas. Rakendusdirektiiviga 2017/1279/EL muudetakse direktiivi 2000/29/EÜ I ja II lisa koosseisu kuuluvat taimekahjustajate loetelu.

Seoses rahvusvahelise kaubanduse kasvuga ning pärast Euroopa ja Vahemeremaade taimekaitseorganisatsiooni tehtud ja hiljuti avaldatud hinnanguid kahjuritest tuleneva riski kohta on ohtlikud taimekahjustajad *Bactericera cockerelli* (Sulc.), *Keiferia lycopersicella* (Walsingham), *Saperda candida* Fabricius ja *Thaumatotibia leucotreta* (Meyrick) lisatud taimede, taimsete saaduste või muude objektide kaitseks direktiivi 2000/29/EÜ I lisa A osa I jakku, kus on loetletud kahjulikud organismid, mille sissetoomine ja levitamine on keelatud kõigis liikmesriikides ning mida üheski ühenduse osas ei teata esinevat ja mis on kogu ühenduse jaoks olulise tähtsusega.

Ohtlik taimekahjustaja *Xanthomonas campestris* (kõik perekonnale *Citrus* patogeensed tüved) põhjustab vastuvõetamatut riski taimede, taimsete saaduste või muude objektide tootmisele ja nendega kauplemisele. Ohtliku taimekahjustaja *Xanthomonas campestris* tsitrustele patogeensed tüved on uuesti klassifitseeritud. *Xanthomonas citri* pv. *citri* ja *Xanthomonas citri* pv. *aurantifolii* on teatava tsitrustel esineva haiguse (*citrus canker*) tekitajad. Seepärast on ohtlik taimekahjustaja *Xanthomonas campestris* arvatud direktiivi 2000/29/EÜ II lisa A osa I jaost välja ning sama direktiivi I lisa A osa I jakku on lisatud nimetused *Xanthomonas citri* pv. *citri* ja *Xanthomonas citri* pv. *aurantifolii*.

Pärast vastavate teaduslike nimetuste läbivaatamist nimetati tsitruste mustlaiksust põhjustav ohtlik taimekahjustaja *Guignardia citricarpa* Kiely (kõik perekonnale *Citrus* patogeensed tüved) ümber ohtlikuks taimekahjustajaks *Phyllosticta citricarpa* (McAlpine) Van der Aa. Ka see kahjustaja põhjustab vastuvõetamatut riski taimede, taimsete saaduste ja muude objektide tootmisele ja nendega kauplemisele. Seepärast on nimetatud ohtlik taimekahjustaja arvatud direktiivi 2000/29/EÜ II lisa A osa I jaost välja ja kantud direktiivi I lisa A osa I jakku nimetusega *Phyllosticta citricarpa* (McAlpine) Van der Aa.

Pärast asjaomaste teaduslike nimetuste läbivaatamist käsitatakse nimetust *Anoplophora malasiaca* (Forster) direktiivi 2000/29/EÜ I lisa A osa I jakku varem lisatud nimetuse *Anoplophora chinensis* (Thomson) sünonüümina. Seepärast on nimetus *Anoplophora malasiaca* (Forster) jäetud direktiivi 2000/29/EÜ I lisa A osa I jaost välja. Samamoodi on pärast teadusliku nimetuse läbivaatamist ohtlik taimekahjustaja *Elm phloem necrosis mycoplasma* ümber nimetatud ohtlikuks taimekahjustajaks *Candidatus* Phytoplasma ulmi. Nimetatud ohtlik taimekahjustaja on direktiivi 2000/29/EÜ I lisa A osa I jaost (kus see on loetletud kui *Elm phloem necrosis mycoplasma*) välja arvatud ja lisatud uue nimetusega *Candidatus* Phytoplasma ulmi direktiivi 2000/29/EÜ I lisa A osa II jakku, kus on loetletud kahjulikud organismid, mille sissetoomine ja levitamine on keelatud kõigis liikmesriikides ning mida ühenduses teatakse esinevat ja mis on kogu ühenduse jaoks olulise tähtsusega.

Samuti on direktiivi 2000/29/EÜ I lisa A osa I jaost välja jäetud *Xylella fastidiosa* (Wells *et al.*) ning lisatud direktiivi 2000/29/EÜ I lisa A osa II jakku, sest teadaolevalt esineb seda ohtlikku taimekahjustajat ühenduses.

Ka ohtlikku taimekahjustajat kartuli värnaviroidi on tuvastatud mitmetel peremeestaimedel suures osas ühenduses, mistõttu on taimekahjustaja lisatud direktiivi 2000/29/EÜ II lisa A osa II jakku, kus on loetletud kahjulikud organismid, mille sissetoomine ja levitamine on keelatud kõigis liikmesriikides, kui nad esinevad teatavatel taimedel või tamsetel saadustel ning mida ühenduses teatakse esinevat ja mis on kogu ühenduse jaoks olulise tähtsusega.

Direktiivi 2000/29/EÜ I lisa A osa I ja II jaos esitatud ohtlike taimekahjustajate *Phyllosticta solitaria* Ell. et Ev. ja *Popilia japonica* Newman ning II lisa A osa I jaos nimetatud ohtlike taimekahjustajate *Aleurococcus* spp. ja *Aonidella citrina* Coquillet teaduslike nimetuste trükivead parandatakse ja asendatakse vastavalt nimetustega *Phyllosticta solitaria* Ellis & Everhart, *Popillia japonica* Newman, *Aleurococcus* spp. ja *Aonidella citrina* Coquillet. *Zea mais* L. teadusliku nimetuse trükiviga parandatakse ja asendatakse nimetusega *Zea mays* L. Pärast vastava teadusliku nimetuse läbivaatamist nimetati ohtlik taimekahjustaja *Xanthomonas campestris* pv. *pruni* (Smith) Dye ohtlikuks taimekahjustajaks *Xanthomonas arboricola* pv. *pruni* (Smith) Vauterin *et al.*.

Komisjoni määrusega (EÜ) nr 690/2008, millega tunnistatakse kaitstavaid alasid, mis ühenduses taimetervise ohtudega tõenäolisemalt kokku puutuvad (ELT L 193, 22.7.2008, lk 1–6), on teavad piirkonnad tunnistatud teatavate ohtlike taimekahjustajate suhtes kaitstavateks piirkondadeks. Mitmed piirkonnad, mis on tunnistatud ühenduses ohtlike taimekahjustajate suhtes kaitstavaks piirkonnaks, ei vasta enam kaitstava piirkonna kohta kehtestatud nõuetele, sest seal esinevad püsivalt teavad ohtlikud taimekahjustajad. Samuti on mitmed liikmesriigid taotlenud kaitstava piirkonna staatuse tühistamist. Sellest tingituna on kõnealust määrust muudetud, et võtta arvesse viimaseid arenguid, mis on toimunud seoses ühenduse kaitstavate piirkondade ja ohtlike taimekahjustajatega.

Piirkondade hulka, mille kaitstava piirkonna staatus on tühistatud kuuluvad Guildfordi ja Wokingi omavalitsuste piirkonnad Ühendkuningriigis, seoses ohtliku taimekahjustajaga *Thaumetopoea processionea* L.. Samuti Ribatejo e Oeste piirkond Portugalis seoses ohtliku taimekahjustajaga *Bemisia tabaci* Genn. (Euroopa populatsioonid). Portugali kaitstava piirkonna staatus on tühistatud ohtlike taimekahjustajate *Curtobacterium flaccumfaciens* pv. *flaccumfaciens* (Hedges) Collins et Jones ja *Dryocosmus kuriphilus* Yasumatsu esinemise tõttu. Kaitstava piirkonna staatus Odemira maakonnas Alentejo piirkonnas Portugalis on tühistatud *Citrus tristeza* viiruse (Euroopa tüved) esinemise tõttu.

Samuti tühistati järgmiste ohtliku taimekahjustaja *Erwinia amylovora* (Burr.) Winsl. *et al.* suhtes kaitstavate piirkondade staatus: Andaluusia ja Madridi autonoomsed piirkonnad ja Segrià, Noguera, Pla d'Urgelli, Garriguesi ja Urgelli piirkonnad (*comarcas*) Lleida provintsis (*Comunidad autonoma de Catalunya*) Hispaanias, Milano and Varese provintsid (Lombardia) ning provintsi Cuneo (Piedmont) vallad Busca, Centallo ja Tarantasca Itaalias, Ballinran Upperi, Carrigenagh Upperi, Ballinrani ja Carrigenagh' omavalitsused Downi krahvkonnas ning Belfasti Dunmurry Crossi valimispiirkond Antrimi krahvkonnas Põhja-Iirimaal ning kogu Dunajská Streda maakond Slovakkias. Nendest muudatustest tingituna muudetakse direktiivi 2000/29/EÜ II lisa B osa. Direktiivi 2000/29/EÜ II lisa B osas on loetletud kahjulikud organismid, mille sissetoomine ja levitamine on keelatud teatavates kaitstavates piirkondades, kui nad esinevad teatud taimedel või taimsetel saadustel.

Ohtliku taimekahjustaja *Leptinotarsa decemlineata* Say eest kaitstava piirkonna piiride määramisel Soomes ja Rootsis tehtud vead parandatakse direktiivi 2000/29/EÜ I lisa B osas ning viiakse kooskõlla komisjoni määrusega (EÜ) nr 690/2008.

Portugali esitatud teabest selgub, et Assooride territooriumil ei esine ohtlikke taimekahjustajaid *Globodera pallida* (Stone) Behrens, *Globodera rostochiensis* (Wollenweber) Behrens ja *Rhynchophorus ferrugineus* (Olivier) ning et

Assoorid vastavad direktiivi 2000/29/EÜ artikli 2 lõike 1 punktis h sätestatud tingimustele, mille alusel tunnistatakse kõnealuste kahjulike organismide suhtes kaitstav piirkond.

Iirimaa ja Ühendkuningriigi esitatud teabest selgub, et ka nende liikmesriikide territooriumil ei esine ohtlikku taimekahjustajat *Rhynchophorus ferrugineus* (Olivier) ning et nende territoorium vastab direktiivi 2000/29/EÜ artikli 2 lõike 1 punktis h sätestatud tingimustele, mille alusel tunnistatakse kõnealuse ohtliku taimekahjustaja suhtes kaitstav piirkond.

Iirimaa, Malta ja Ühendkuningriigi esitatud teabest selgub, et nende liikmesriikide territooriumil ei esine ohtlikku taimekahjustajat *Paysandisia archon* (Burmeister) ning et nende territoorium vastab direktiivi 2000/29/EÜ artikli 2 lõike 1 punktis h sätestatud tingimustele, mille alusel tunnistatakse kõnealuse ohtliku taimekahjustaja suhtes kaitstav piirkond.

Ühendkuningriigi esitatud teabest selgub, et nende territooriumil ei esine ohtlikke taimekahjustajaid *Thaumetopoea pityocampa* Denis & Schiffermüller, *Xanthomonas arboricola* pv. *pruni* (Smith) Vauterin et al. ja *Candidatus Phytoplasma ulmi* ning et see vastab direktiivi 2000/29/EÜ artikli 2 lõike 1 punktis h sätestatud tingimustele, mille alusel tunnistatakse kõnealuste ohtlike taimekahjustajate suhtes kaitstav piirkond.

Iirimaa esitatud teabest selgub, et selle territooriumil ei esine ohtlikku taimekahjustajat *Ceratocystis platani* (J. M. Walter) Engelbr. & T. C. Harr. ning et see vastab direktiivi 2000/29/EÜ artikli 2 lõike 1 punktis h sätestatud tingimustele, mille alusel tunnistatakse kõnealuse ohtliku taimekahjustaja suhtes kaitstav piirkond.

Eelnimetatud muudatustest tingituna muudetakse rakendusdirektiiviga 2017/1279/EL direktiivi 2000/29/EÜ I ja II lisa B osa.

Eelnõu §-ga 2 ajakohastatakse määruse nr 118 normitehnilist märkust ja täiendatakse seda viitega rakendusdirektiivile 2017/1279/EL.

Määruse nr 118 § 2 kohaselt peab taim, taimne saadus või muu objekt tootmisel, ladustamisel, ühendusevälisest riigist Eestisse toimetamisel ja turustamisel või muul etapil vastama direktiivi 2000/29/EÜ IV lisas taime, taimse saaduse ja muu objekti päritolu, omaduste ja töötlemisviisi kohta esitatud nõuetele. Rakendusdirektiiviga 2017/1279/EL muudetakse direktiivi 2000/29/EÜ IV lisa.

Direktiivi 2000/29/EÜ IV lisa A osa I jaos viiakse puidu kohta esitatud erinõuded kooskõlla rahvusvahelise fütosanitaarmedetmete standardiga (ISPM 15)¹. Lisaks ajakohastatakse puidust pakkematerjali puhul vabastust perekonna plaatan (*Platanus* L.) taimedelt pärit puidu erinõuetest, sest kõnealuse jao viimase muutmise ajal jäi see tegemata. Samuti täiendatakse direktiivi 2000/29/EÜ IV lisa A osa punktiga, milles kehtestatakse erinõuded ühendusevälisest riigist ühendusse sissetoomisel ja nendes vedamisel järgmiste taimede puidu, kaasa arvatud puidu, mille looduslik kumer pind ei ole säilinud, välja arvatud saepuru või laastud, mis on pärit Ameerika Ühendriikidest ja Kanadast kohta: toompihlakas (*Amelanchier* Medik.), aroonia (*Aronia* Medik.), tuhkpuu (*Cotoneaster* Medik.), viirpuu (*Crataegus* L.), küdoonia (*Cydonia* Mill.), õunapuu (*Malus* Mill.), ploomipuu (*Prunus* L.), tuliastel (*Pyracantha* M. Roem.), pirn (*Pyrus* L.) ja pihlakas (*Sorbus* L.). Põhjuseks on ohtliku taimekahjustaja *Saperda candida* Fabricius leviku ärahoidmine. Nimetatud ohtlik taimekahjustaja lisati rakendusdirektiivi 2017/1279/EL alusel direktiivi 2000/29/EÜ I lisa A osa I jakku.

Seoses ohtlike taimekahjustajate *Keiferia lycopersicella* (Walsingham), *Saperda candida* Fabricius ja *Thaumatotibia leucotreta* (Meyrick) leviku tõenäosusega on teatavate taimede, taimsete saaduste või muude toodete ühendusse sissetoomise kohta kehtestatud erinõuded. Nimetatud ohtlikud taimekahjustajad lisati rakendusdirektiiviga 2017/1279/EL

---

¹ Rahvusvaheline fütosanitaarmedetmete standard nr 15 „Puidust pakkematerjali reguleerimine rahvusvahelises kaubanduses“ (ISPM 15 „Regulation of wood packaging material in international trade“). Kättesaadav veebilehel: <https://www.ippc.int/en/publications/640/>

direktiivi 2000/29/EÜ I lisa A osa I jakku. Eelneva alusel lisati asjaomaste taimede, taimsete saaduste ja muude toodete nimetused ka direktiivi 2000/29/EÜ IV lisa A osasse, kus on kehtestatud erinõuded väljastpoolt ühendust pärit taimede, taimsete saaduste ja muude toodete liikmesriikidesse sissetoomise ja nendes vedamise kohta.

Tingituna teaduse ja tehnika arengust ning Euroopa Toiduohutusameti tehtud ja hiljuti kahjurite kohta avaldatud riskihinnangutest on muudetud ohtlike taimekahjustajate *Xanthomonas citri* pv. *citri*, *Xanthomonas citri* pv. *aurantifolii*, *Phyllosticta citricarpa* (McAlpine) Van der Aa ja *Candidatus Phytoplasma ulmi* kohta kehtestatud erinõudeid. Nõuete muutmise eesmärk on vähendada vastuvõetava tasemeni taimeterviseriski, mida põhjustab kõnealuste taimede, taimsete saaduste või muude toodete kolmandatest riikidest ühendusse sissetoomine.

Pärast kahjuritest tuleneva riski hindamist ning tulenevalt ohtliku taimekahjustajaga *Trioza erytrae* Del Guercio seotud riskiga lisati *Murraya* J. Koenig ex L. ja rohelehtik (*Choisya* Kunt) kõnealuse ohtliku taimekahjustaja peremeestaimede loetellu direktiivi 2000/29/EÜ IV lisa A osa I ja II jao asjaomastesse punktidesse. Seepärast muudeti direktiivi 2000/29/EÜ IV lisa A osa I ja II jao asjaomastes punktides esitatud erinõudeid väljastpoolt ühendust ja ühendusest pärit eespool nimetatud taimede sissetoomisel kõikidesse liikmesriikidesse ja nendes vedamise kohta.

Iirimaa esitatud teabest selgub, et selle territooriumil ei esine ohtlikku taimekahjustajat *Ceratocystis platani* (J. M. Walter) Engelbr. & T. C. Harr. ning et see vastab direktiivi 2000/29/EÜ artikli 2 lõike 1 punktis h sätestatud tingimustele, mille alusel tunnistatakse kõnealuse ohtliku taimekahjustaja suhtes kaitstav piirkond. Seepärast tuleks muuta direktiivi 2000/29/EÜ IV lisa B osa, kus on sätestatud erinõuded, mida kõik liikmesriigid peavad taimede, taimsete saaduste ja muude toodete sissetoomisel teatavatele kaitstavatele aladele ja nendel aladel vedamisel järgima.

Ühendkuningriigi esitatud teabest selgub, et nende territooriumil ei esine ohtlikke taimekahjustajaid *Thaumatococcus panyocampa* Denis & Schiffermüller, *Xanthomonas arboricola* pv. *pruni* (Smith) Vauterin et al. ja *Candidatus Phytoplasma ulmi* ning et see vastab direktiivi 2000/29/EÜ artikli 2 lõike 1 punktis h sätestatud tingimustele, mille alusel tunnistatakse kõnealuste ohtlike taimekahjustajate suhtes kaitstav piirkond. Seepärast tuleks direktiivi 2000/29/EÜ IV lisa B osa vastavalt muuta.

Portugali esitatud teabest selgub, et Assooride territooriumil ei esine ohtlikke taimekahjustajaid *Globodera pallida* (Stone) Behrens, *Globodera rostochiensis* (Wollenweber) Behrens ja *Rhynchophorus ferrugineus* (Olivier) ning et Assoorid vastavad direktiivi 2000/29/EÜ artikli 2 lõike 1 punktis h sätestatud tingimustele, mille alusel tunnistatakse kõnealuste ohtlike taimekahjustajate suhtes kaitstav piirkond. Seepärast tuleks direktiivi 2000/29/EÜ IV lisa B osa vastavalt muuta ning kehtestada nõuded teatavate taimede, taimsete saaduste ja muude toodete kaitstavatesse piirkondadesse sissetoomise kohta.

Peale selle ei vasta mitu piirkonda, mis on tunnistatud ühenduses ohtliku taimekahjustaja suhtes kaitstavaks piirkonnaks, enam nendele nõuetele, sest kõnealused ohtlikud taimekahjustajad esinevad seal püsivalt või on asjaomased liikmesriigid taotlenud kaitstava piirkonna staatuse tühistamist. Kõnealused piirkonnad on järgmised: Ribatejo e Oeste piirkond Portugalis seoses ohtliku taimekahjustajaga *Bemisia tabaci* Genn. (Euroopa populatsioonid). Andaluusia ja Madridi autonoomsed piirkonnad ja Segrià, Noguera, Pla d'Urgelli, Garriguesi ja Urgelli piirkonnad (*comarcas*) Lleida provintsis (*Comunidad autonoma de Catalunya*) Hispaanias, Milano and Varese provintsid (Lombardia) ning provintsi Cuneo (Piedmont) vallad Busca, Centallo ja Tarantasca Itaalias, Ballinran Upperi, Carrigenagh Upperi, Ballinrani ja Carrigenagh' omavalitsused Downi krahvkonnas ning Belfasti Dunmurry Crossi valimispiirkond Antrimi krahvkonnas Põhja-Iirimaaal ning kogu Dunajská Streda maakond Slovakkias seoses ohtliku taimekahjustajaga *Erwinia amylovora* (Burr.) Winsl. et al..

Iirimaa, Malta ja Ühendkuningriigi esitatud teabest selgub, et nende liikmesriikide territooriumil ei esine ohtlikku taimekahjustajat *Paysandisia archon* (Burmeister) ning et nende territoorium vastab direktiivi 2000/29/EÜ artikli 2 lõike 1 punktis h sätestatud tingimustele, mille alusel tunnistatakse kõnealuse ohtliku taimekahjustaja suhtes kaitstav piirkond. Seepärast tuleks direktiivi 2000/29/EÜ IV lisa B osa vastavalt muuta ning kehtestada nõuded teatavate taimede, taimsete saaduste ja muude toodete kaitstavatesse piirkondadesse sissetoomise kohta.

Iirimaa ja Ühendkuningriigi esitatud teabest selgub, et nende liikmesriikide territooriumil ei esine ohtlikku taimekahjustajat *Rhynchophorus ferrugineus* (Olivier) ning et nende territoorium vastab direktiivi 2000/29/EÜ artikli 2 lõike 1 punktis h sätestatud tingimustele, mille alusel tunnistatakse kõnealuse kahjustaja suhtes kaitstav piirkond. Seepärast tuleks direktiivi 2000/29/EÜ IV lisa B osa vastavalt muuta ning kehtestada nõuded teatavate taimede, taimsete saaduste ja muude toodete kaitstavatesse piirkondadesse sissetoomise kohta. Hiljutisest kahjuritest tuleneva riski analüüsist nähtub, et seoses taimede, taimsete saaduste ja muude toodete ühenduse teatavatesse kaitstavatesse piirkondadesse sissetoomisega ja seal edasitoimetamisega ei ole praegused nõuded ohtlike taimekahjustajate *Bemisia tabaci* Genn. (Euroopa populatsioonid) ning *Daktulosphaira vitifoliae* (Fitch) osas piisavad selleks, et vähendada nendega seotud taimeterviseriski vastuvõetava tasemini. Seepärast sõnastatakse need nõuded direktiivi 2000/29/EÜ IV lisa B osas uuesti.

Pärast asjaomaste teaduslike nimetuste läbivaatamist on ohtlik taimekahjustaja *Elm phloem necrosis mycoplasma* ümber nimetatud ohtlikuks taimekahjustajaks *Candidatus Phytoplasma ulmi*, ohtlik taimekahjustaja *Xanthomonas campestris* pv. *pruni* (Smith) Dye on ümber nimetatud ohtlikuks kahjustajaks *Xanthomonas arboricola* pv. *pruni* (Smith) Vauterin et al., ohtlik taimekahjustaja *Xanthomonas campestris* on ümber nimetatud ohtlikeks taimekahjustajateks *Xanthomonas citri* pv. *citri* ja *Xanthomonas citri* pv. *aurantifolii*. *Zea mais* L. teadusliku nimetuse trükiviga parandatakse ja asendatakse nimetusega *Zea mays* L.

Eelnõu §-ga 3 tehakse muudatused määruses nr 50.

Eelnõu § 3 punktiga 1 parandatakse Davidi fotiinia ladinakeelne nimetus. Määruses nr 50 oli ladinakeelses nimetuses puudu täiend Cardot. Parandatud nimetus on Davidi fotiinia (*Photinia davidiana* (Dcne.) Cardot).

Eelnõu § 3 punktiga 2 muudetakse § 7 lõike 1 punkti 1. Muudatuse tegemine on tingitud direktiivi 2000/29/EÜ muutmisest direktiiviga 2010/1/EL, millega muudetakse nõukogu direktiivi 2000/29/EÜ (taimedele või taimsetele saadustele kahjulike organismide ühendusse sissetoomise ja seal levimise vastu võetavate kaitsemeetmete kohta) II, III ja IV lisa (ELT L 7, 12.01.2010, lk 17–20). Varasemalt võis perekondade toompihlakas (*Amelanchier* Med.), ebaküdoonia (*Chaenomeles* Lindl.), tuhkpuu (*Cotoneaster* Ehrh.), viirpuu (*Crataegus* L.), küdoonia (*Cydonia* Mill.), villpööris (*Eriobotrya* Lindl.), õunapuu (*Malus* Mill.), astelpihlakas (*Mespilus* L.), tuliastel (*Pyracantha* Roem.), pirnipuu (*Pyrus* L.) ja pihlakas (*Sorbus* L.) ning Davidi fotiinia (*Photinia davidiana* (Dcne.) Cardot) taimi ja tolmeldamiseks ettenähtud õietolmu viljapuu-bakterpõletiku (*Erwinia amylovora* (Burr.) Winsl. et al.) suhtes kaitstavasse piirkonda toimetada või turustada juhul kui nad pärinesid Šveitsi kantonitest Berne, välja arvatud Signau ja Trachselwaldi maakond, Fribourg, Grisons, Vaud, Valais või ühendusevälisest riigist, mis on tunnistatud viljapuu-bakterpõletikust (*Erwinia amylovora* (Burr.) Winsl. et al.) vabaks või ühendusevälisest piirkonnast, mis on tunnistatud viljapuu-bakterpõletiku (*Erwinia amylovora* (Burr.) Winsl. et al.) suhtes kahjustajavabaks piirkonnaks. Tingituna direktiivi 2010/1/EL muudatustest, ei tohi eespool nimetatud taimi ja tolmeldamiseks ettenähtud õietolmu viljapuu-bakterpõletiku (*Erwinia amylovora* (Burr.) Winsl. et al.) suhtes kaitstavasse piirkonda toimetada või turustada, kui nad on pärit Šveitsi kantonitest Berne, Fribourg, Grisons, ja Vaud. Põhjuseks on nende kantonite kaitstava

piirkonna staatuse tühistamine viljapuu-bakterpõletiku (*Erwinia amylovora* (Burr.) Winsl. et al.) suhtes.

Eelnõu § 3 punktiga 3 asendatakse § 7 lõikes 3 sõna „mesilaspesasid“ sõnaga „mesilasperesid“. Termin on kasutusel loomatauditõrje seaduses. Samuti on see ka korrektne tõlge direktiivi 2000/29/EÜ ingliskeelses tekstis kasutatud terminile *beehives*. Õigusaktide tekstide üheseks mõistmiseks ja parema selguse tagamiseks parandatakse mõiste ka määruses nr 50.

Eelnõu § 3 punktiga 4 muudetakse § 7 lõike 3 punkti 2. Varasemalt võis viljapuu-bakterpõletiku (*Erwinia amylovora* (Burr.) Winsl. et al.) suhtes kaitstavasse piirkonda 15. märtsist 30. juunini toimetada ja turustada mesilasperesid, mis pärinesid Šveitsi kantonitest Berne, välja arvatud Signau ja Trachselwaldi maakond, Fribourg, Grisons, Vaud, Valais. Tingituna direktiivi 2000/29/EÜ muutmisest direktiiviga 2010/1/EL, ei või viljapuu-bakterpõletiku (*Erwinia amylovora* (Burr.) Winsl. et al.) suhtes kaitstavasse piirkonda 15. märtsist 30. juunini toimetada ja turustada mesilasperesid, mis pärinevad Šveitsi kantonitest Berne, Fribourg, Grisons ja Vaud.

Eelnõu § 3 punktiga 5 ajakohastatakse määruse nr 50 normitehnilist märkust ja täiendatakse seda viitega rakendusdirektiivile 2017/1279/EL.

Määruse nr 50 § 3 lõike 1 alusel on keelatud ühendusevälisest riigist kaitstavasse piirkonda toimetada ja seal levitada direktiivi 2000/29/EÜ I lisa B osas nimetatud ohtlikke taimekahjustajaid. Sama paragrahvi lõike 2 alusel on keelatud ühendusevälisest riigist kaitstavasse piirkonda toimetada ja seal levitada direktiivi 2000/29/EÜ II lisa B osas nimetatud ohtlikke taimekahjustajaid, kui nad esinevad teatud taimedel, taimsetel saadustel või muudel objektidel. Selgitused direktiivi 2000/29/EÜ I ja II lisa B osade muudatuste kohta on esitatud seletuskirja § 1 selgitustes.

Määruse nr 50 § 4 järgi on keelatud ühendusevälisest riigist kaitstavasse piirkonda toimetada ja turustada direktiivi 2000/29/EÜ III lisa B osas nimetatud taimi, taimseid saadusi ja muid objekte. Selgitused direktiivi 2000/29/EÜ III lisa B osa muudatuste kohta on esitatud seletuskirja § 8 selgitustes.

Määruse nr 50 § 5 kohaselt on nõuded taime, taimse saaduse või muu objekti päritolu, omaduste ja töötlemisviisi kohta taime, taimse saaduse või muu objekti ühendusevälisest või ühendusesisest riigist kaitstavasse piirkonda toimetamisel ja turustamisel nimetatud direktiivi 2000/29/EÜ IV lisa B osas. Selgitused direktiivi 2000/29/EÜ IV lisa B osa muudatuste kohta on esitatud seletuskirja § 2 selgitustes.

Eelnõu §-dega 4, 6, 9 ja 10 ajakohastatakse määruste nr 98, 21, 112 ja 132 normitehnilisi märkusi ja täiendatakse märkusi viitega rakendusdirektiivile 2017/1279/EL. Nimetatud määrustes sisulisi muudatusi ei tehta.

Eelnõu §-ga 5 tehakse muudatused määruses nr 96.

Eelnõu § 5 punktiga 1 muudetakse § 2 lõike 1 punkti 1. Muudatus tehakse tulenevalt direktiivi 2000/29/EÜ muutmisest komisjoni direktiiviga 2003/116/EÜ, millega muudetakse nõukogu direktiivi 2000/29/EÜ II, III, IV ja V lisa seoses kahjuliku organismiga *Erwinia amylovora* (Burr.) Winsl. et al. (ELT L 321, 06.12.2003, lk 36–40), millega jäeti tootmise kohas ja turustamise korral kontrollitavate ning taimepassiga varustatavate taimede, taimsete saaduste ja muude objektide loetelust välja erandid hariliku loorberkirsipuu (*Prunus laurocerasus* L.) ja portugali loorberkirsipuu (*Prunus lusitanica* L.) kohta.

Eelnõu § 5 punktiga 2 muudetakse § 2 lõike 1 punkti 5 ning tootmise kohas ja turustamise korral kontrollitavate ning taimepassiga varustatavate taimede, taimsete saaduste ja muude objektide loetellu lisatakse perekond rohelehik (*Choisya Knuth*) ning tema hübriidide ja *Murraya J. Koenig ex L.* taimed, välja arvatud seemned ja viljad. Tulenevalt ohtliku taimekahjustajaga *Trioza erythrae* Del Guercio seotud riskiga lisati *Murraya J. Koenig ex L.* ja rohelehik (*Choisya Kunt*) kõnealuse ohtliku taimekahjustaja peremeestaimede loetellu direktiivi 2000/29/EÜ IV lisa A osa I ja II jao asjaomastes punktides. See tähendab, et liikmesriikidel tuleb sätestada erinõuded väljastpoolt ühendust ja ühendusest pärit eespool nimetatud taimede liikmesriikidesse sissetoomise ja neis vedamise kohta.

Eelnõu § 5 punktiga 3 sõnastatakse vastatavalt rakendusdirektiivile 2017/1279/EL uuesti § 2 lõige 2, kus on täpsustatud tingimused sellise puidu kohta, mis osaliselt või täielikult pärineb plaatani (*Platanus L.*) perekonna taimedelt, kaasa arvatud puit, millel puudub looduslik ümar pind, mida kontrollitakse tootmise kohas ja mis varustatakse taimepassiga. Muudatus on tingitud direktiivi 2000/29/EÜ V lisa puidu jaoks sätestatud CN-koodide ajakohastamisest, et need oleksid kooskõlas kasutusel olevate CN-koodidega, mis on esitatud nõukogu määruses (EMÜ) nr 2658/87, tariifi- ja statistikanomenklatuuri ning ühise tollitariifistiku kohta (EÜT L 256, 7.9.1987, lk 1–675), mida on muudetud komisjoni rakendusmäärusega 2017/1925/EL, millega muudetakse tariifi- ja statistikanomenklatuuri ning ühist tollitariifistikku käsitleva nõukogu määruse (EMÜ) nr 2658/87 I lisa (ELT L 282, 31.10.2017, lk 1–958).

Eelnõu § 5 punktiga 4 muudetakse § 2 lõike 3 punkti 1, milles parandatakse pelargooni (*Pelargonium l' Hérit. ex Ait.*) ladinakeelne nimetus. Lõikes 3 kehtestatud tootmise kohas kontrollitavate nende taimede ja taimsete saaduste loetellu, mis varustatakse taimepassiga juhul, kui neid turustatakse isikule, kelle põhitegevuseks on nende edasi turustamine või aiandussaaduste tootmine, välja arvatud lõpptarbijale turustatavad taimed ja taimsed saadused, lisatakse rakendusdirektiivi 2017/1279/EL kohaselt jalakas (*Ulmus L.*). Rakendusdirektiivi 2017/1279/EL kohaselt on perekonna jalakas (*Ulmus L.*) istutamiseks ettenähtud taimede, v.a seemned, mis on pärit ühendusest, kohta sätestatud erinõue. Selle kohaselt on vajalik ametlik kinnitus (taimepass), et taimede tootmiskohas või selle vahetus läheduses ei ole viimase täieliku vegetatsiooniperioodi algusest täheldatud ohtlikku taimekahjustaja *Candidatus Phytoplasma ulmi* esinemise sümptomeid.

Eelnõu § 5 punktiga 5 parandatakse § 2 lõike 3 punkti 6 sõnastust ning valkja hiidhüatsindi (*Galtonia candicans* (Baker) Decne.) ja *Gladiolus colvillei* Sweet ladinakeelseid nimetusi.

Eelnõu § 5 punktiga 6 sõnastatakse uuesti § 2 lõike 4 punkt 2 ning kaitstavasse piirkonda toimetamise või kaitstavas piirkonnas turustamise korral tootmise kohas kontrollitavate ja taimepassiga varustatavate taimede, taimsete saaduste ja muude objektide loetellu lisatakse perekondade pirn (*Prunus L.*) ja jalakas (*Ulmus L.*) istutamiseks ettenähtud taimed, välja arvatud seemned. Ühendkuningriigid on teavitanud, et nende territooriumil ei esine ohtlikke taimekahjustajaid *Candidatus Phytoplasma ulmi*, mis kahjustab perekonda *Ulmus L.*, ja *Xanthomonas arboricola* pv. *pruni* (Smith) Vauterin *et al.*, mis kahjustab perekonda *Prunus L.* Sellest lähtuvalt on komisjoni määrusega (EÜ) nr 690/2008 Ühendkuningriigid tunnistanud ohtlike taimekahjustajate *Candidatus Phytoplasma ulmi* ja *Xanthomonas arboricola* pv. *pruni* (Smith) Vauterin *et al.*, suhtes kaitstavaks piirkonnaks. Sellest tingituna on nimetatud perekonnad kantud kaitstavasse piirkonda toimetamise või kaitstavas piirkonnas turustamise korral tootmise kohas kontrollitavate ja taimepassiga varustatavate taimede, taimsete saaduste ja muude objektide loetellu.

Eelnõu § 5 punktiga 7 parandatakse Davidi fotiinia ladinakeelne nimetus § 2 lõike 4 punktides 3 ja 4. Määruses nr 96 oli ladinakeelses nimetuses puudu täiend Cardot. Parandatud nimetus on Davidi fotiinia (*Photinia davidiana* (Dcne.) Cardot).

Eelnõu § 5 punktiga 8 täiendatakse § 2 lõiget 4 punktiga 12 vastavalt rakendusdirektiivile (EL) 2017/1279. Arvestades kahjuritest tulenevat riski, lisati taimede, taimsete saaduste ja muude toodete tootmise ja nendega kauplemise kaitseks ohtlikud taimekahjustajad *Paysandisia archon* (Burmeister) ja *Rhynchophorus ferrugineus* (Olivier), direktiivi 2000/29/EÜ II lisa B ossa. Iirimaa, Malta ja Ühendkuningriigi esitatud teabest selgus, et nende territooriumil ei esine ohtlikku taimekahjustajat *Paysandisia archon* (Burmeister). Iirimaa ja Ühendkuningriigi esitatud teabest selgus, et nende territooriumil ei esine ohtlikku taimekahjustajat *Rhynchophorus ferrugineus* (Olivier). Viidatud territooriumid vastavad direktiivi 2000/29/EÜ artikli 2 lõike 1 punktis h sätestatud tingimustele, mille alusel tunnistatakse ohtlike taimekahjustajate suhtes kaitstavaid piirkondi. Ohtlikud taimekahjustajad *Paysandisia archon* (Burmeister) ja *Rhynchophorus ferrugineus* (Olivier) kahjustavad sugukonna *Palmae* istutamiseks ettenähtud taimi, mistõttu on need taimekahjustajate lisatud ka kaitstavasse piirkonda toimetamise või kaitstavasse piirkonnas turustamise korral tootmise kohas kontrollitavad ja taimepassiga varustatavad taimede, taimsete saaduste ja muude objektide loetellu.

Eelnõu § 5 punktiga 9 sõnastatakse uuesti § 2 lõige 5, kus on täpsustatud tingimused sellise puidu kohta, mis osaliselt või täielikult pärineb seltsi okaspuulaadsed (*Coniferales*) taimedelt ja perekonna kastanipuu (*Castanea* Mill.) taimedelt, välja arvatud kooreta puit ning puit, mis osaliselt või täielikult pärineb perekonna plaatan (*Platanus* L.) taimedelt, kaasa arvatud puit, millel ei ole säilinud looduslikku kumerat pinda, mida kontrollitakse tootmise kohas ja mis varustatakse taimepassiga. Direktiivi 2000/29/EÜ V lisas puidu jaoks sätestatud CN-koode ajakohastatakse, et need oleksid kooskõlas kasutusel olevate CN-koodidega, mis on esitatud nõukogu määruses (EMÜ) nr 2658/87, tariifi- ja statistikanomenklatuuri ning ühise tollitariifistiku kohta, mida on muudetud komisjoni rakendusmäärusega 2017/1925/EL.

Eelnõu § 5 punktiga 10 sõnastatakse uuesti § 2 lõike 6 punkt 2 ja kaitstavasse piirkonda toimetamise korral tootmise kohas kontrollitavate taimede, taimsete saaduste ja muude objektide, mis varustatakse taimepassiga juhul, kui neid turustatakse isikule, kelle põhitegevuseks on nende edasi kasvatamine, välja arvatud lõpptarbijale turustatavad taimed ja taimsed saadused, loetellu lisatakse perekondade *Dipladenia* A.DC., *Mandevilla* Lindl. ja harilik oleander (*Nerium oleander* L.) isutamiseks ettenähtud taimed, välja arvatud seemned. Vastavalt komisjoni määrusele (EÜ) nr 690/2008 on teatavad piirkonnad tunnistatud teatavate ohtlike taimekahjustajate suhtes kaitstavateks piirkondadeks. Viidatud määrust on muudetud, et võtta arvesse viimaseid arenguid, mis on toimunud seoses ühenduse kaitstavate piirkondade ja kahjulike organismidega. Selliste ohtlike taimekahjustajate hulka kuulub ka *Bemisia tabaci* Genn. (Euroopa populatsioonid), mis võib levida perekondade *Dipladenia* A.DC., *Mandevilla* Lindl. ja harilik oleander (*Nerium oleander* L.) isutamiseks ettenähtud taimedega, mistõttu lisati nimetatud perekonnad kaitstavasse piirkonda toimetamise korral tootmise kohas kontrollitavate taimede, taimsete saaduste ja muude objektide, mis varustatakse taimepassiga juhul, kui neid turustatakse isikule, kelle põhitegevuseks on nende edasi kasvatamine, välja arvatud lõpptarbijale turustatavad taimed ja taimsed saadused, loetellu.

Eelnõu § 5 punktiga 11 ajakohastatakse määruse nr 96 normitehnilist märkust ja täiendatakse seda viitega rakendusdirektiivile 2017/1279/EL.

Eelnõu §-ga 7 muudetakse määrust nr 97.

Eelnõu § 7 punktiga 1 parandatakse § 2 punktis 5 pelargooni ladinakeelne nimetus. Määruses nr 97 ei ole pelargooni kirjalpilt korrektne ning parandatud nimetus on pelargoon (*Pelargonium l' Hérit. ex Ait.*).

Eelnõu § 7 punktiga 2 sõnastatakse uuesti § 2 punkt 12, mida täiendatakse *Microcitrus Swingle, Naringi Adans., Swinglea Merr.* ja nende hübriidide ning hariliku tomati (*Solanum lycopersicum L.*) taimede viljade osas. *Xanthomonas citri* pv. *citri* ja *Xanthomonas citri* pv. *aurantifolii* on teatava tsitrustel esineva haiguse (*citrus canker*) tekitajad ning lisati vastavalt rakendusdirektiivile 2017/1279/EL direktiivi 2000/29/EÜ I lisa A osa I jakku. Nimetatud ohtlikud taimekahjustajad võivad ühendusse levida *Microcitrus Swingle, Naringi Adans.* ja *Swinglea Merr.* ja nende hübriidide viljadega. Rakendusdirektiiviga 2017/1279/EL on ühendusevälisest riigist ühenduse territooriumile *Microcitrus Swingle, Naringi Adans.* ja *Swinglea Merr.* ja nende hübriidide viljadega sissetoomise ja seal vedamise kohta kehtestatud direktiivi 2000/29/EÜ IV lisa A osa I jaos erinõuded, et hoida ära ohtlike taimekahjustajate *Xanthomonas citri* pv. *citri* ja *Xanthomonas citri* pv. *aurantifolii* ühendusse sissetoomine. Tomati (*Solanum lycopersicum L.*) viljad võivad aga levitada ohtlike taimekahjustajate nimekirja lisatud ohtlikku taimekahjustajat *Keiferia lycopersicella* (Walsingham). Sellest lähtuvalt on ühendusevälistest riikidest tomati viljade sissetoomise kohta kehtestatud ka erinõuded. Nõuete eesmärk on vähendada vastuvõetava tasemeni taimeterviseriski, mida põhjustab kõnealuste taimede, taimsete saaduste või muude toodete kolmandatest riikidest ühendusse sissetoomine.

Eelnõu § 7 punktidega 3 ja 4 sõnastatakse uuesti § 2 punktid 15¹ ja 19¹. Punktides 15¹ ja 19¹ asendatakse päritoluriik Tai päritoluriigiga Taiwan. Liikide nimekirja lisatakse mõlemas punktis jaapani pähklipuu (*Juglans ailantifolia Carr.*), mis lisati direktiivi 2000/29/EÜ teksti komisjoni rakendusdirektiiviga 2014/78/EL, millega muudetakse nõukogu direktiivi 2000/29/EÜ (taimedele või taimsetele saadustele kahjulike organismide ühendusse sissetoomise ja seal levimise vastu võetavate kaitsemeetmete kohta) I, II, III, IV ja V lisa (ELT L 183, 24.6.2014, lk 23–48).

Eelnõu § 7 punktiga 5 täiendatakse § 2 punktidega 30 ja 31.

Punktiga 30 täiendatakse fütosanitaarsertifikaati vajavate ja piiripunktis taimetervise kontrolli läbivate taimsete saaduste loetelu, lisades sellesse granaatõuna (*Punica granatum L.*) viljad, mis pärinevad Aafrika kontinendi riikidest, Cabo Verdest, Saint Helenalt, Madagaskarilt, Réunionilt, Mauritiusest või Iisraelist. Granaatõuna viljad võivad kanda ohtlikku taimekahjustajat *Thaumatotibia leucotreta* (Meyrick), mis seoses rahvusvahelise kaubanduse kasvuga ning pärast Euroopa ja Vahemeremaade taimekaitseorganisatsiooni tehtud ja hiljuti avaldatud hinnanguid kahjustajatest tuleneva riski kohta lisati direktiivi 2000/29/EÜ I lisa A osa I jakku, kus on loetletud kahjulikud organismid, mille sissetoomine ja levitamine on keelatud kõigis liikmesriikides ning mida üheski ühenduse osas ei teata esinevat ja mis on kogu ühenduse jaoks olulise tähtsusega. Samuti on vastavalt rakendusdirektiivile 2017/1279/EL tulenevalt ohtliku taimekahjustaja *Thaumatotibia leucotreta* (Meyrick) leviku riskist ühendusevälisest riigist ühenduse territooriumile granaatõuna viljade sissetoomise ja seal vedamise kohta kehtestatud direktiivi 2000/29/EÜ IV lisa A osa I jaos erinõuded.

Punktiga 31 lisatakse fütosanitaarsertifikaati vajavate ja piiripunktis taimetervise kontrolli läbivate taimsete saaduste loetellu taimede toompihlakas (*Amelanchier Medik.*), aroonia (*Aronia Medik.*), tuhkpuu (*Cotoneaster Medik.*), viirpuu (*Crataegus L.*), küdoonia (*Cydonia Mill.*), õunapuu (*Malus Mill.*), ploomipuu (*Prunus L.*), tuliastel (*Pyracantha M. Roem.*), pirn (*Pyrus L.*) ja pihlakas (*Sorbus L.*) puit, kaasa arvatud puit, mille looduslik kumer pind ei ole säilinud, välja arvatud saepuru või laastud, mis on pärit Ameerika Ühendriikidest ja Kanadast. Eespool nimetatud taimed on ohtliku taimekahjustaja *Saperda candida* Fabricius peremeestaimed ning vastavalt rakendusdirektiivile 2017/1279/EL on ohtliku

taimekahjustaja *Saperda candida* Fabricius ühendusevälisest riigist ühenduse territooriumile taimede toompihlakas (*Amelanchier* Medik.), aroonia (*Aronia* Medik.), tuhkpuu (*Cotoneaster* Medik.), viirpuu (*Crataegus* L.), küdoonia (*Cydonia* Mill.), õunapuu (*Malus* Mill.), ploomipuu (*Prunus* L.), tuliastel (*Pyracantha* M. Roem.), pirn (*Pyrus* L.) ja pihlakas (*Sorbus* L.) Ameerika Ühendriikidest ja Kanadast pärit puidu sissetoomise ja seal vedamise kohta kehtestatud direktiivi 2000/29/EÜ IV lisa A osa I jaos erinõuded. Ohtlik taimekahjustaja *Saperda candida* Fabricius lisati vastavalt rakendusdirektiivile 2017/1279/EL ka direktiivi 2000/29/EÜ I lisa A osa I jakku.

Eelnõu § 7 punktiga 6 parandatakse § 3 punktides 3 ja 4 Davidi fotiinia ladinakeelne nimetus. Määruses nr 97 oli ladinakeelses nimetuses puudu täiend Cardot. Parandatud nimetus on Davidi fotiinia (*Photinia davidiana* (Dcne.) Cardot).

Eelnõu § 7 punktiga 7 kehtestatakse määruse nr 97 lisa „Taimede, taimsete saaduste ja muude objektide tariifne klassifikatsioon” uues sõnastuses, et viia see kooskõlla määruses tehtavate muudatustega. Direktiivi 2000/29/EÜ V lisas, kus on loetletud taimed, taimsed saadused ja muud tooted, millele tuleb teha taimetevise kontroll (kui need on pärit ühendusest, siis tootmiskohas enne vedamist ühenduse piires; kui need on pärit väljastpoolt ühendust, siis päritoluriigis või tarnijariigis enne ühendusse lubamist), puidu jaoks sätestatud CN-koode ajakohastatakse, et need oleksid kooskõlas praegu kasutatavate CN-koodidega, mis on esitatud nõukogu määruses (EMÜ) nr 2658/87, mida on muudetud komisjoni rakendusmäärusega 2017/1925/EL.

Eelnõu §-ga 8 ajakohastatakse määruse nr 94 normitehnilist märkust ja täiendatakse seda viitega rakendusdirektiivile 2017/1279/EL.

Määruse nr 94 § 2 alusel on ohtlike taimekahjustajate leviku vältimiseks keelatud ühendusevälisest riigist või selle piirkonnast Eestisse toimetada taimi, taimseid saadusi ja muid objekte, mis on loetletud direktiivi 2000/29/EÜ III lisas. Rakendusdirektiiviga 2017/1279/EL muudetakse direktiivi 2000/29/EÜ III lisa B osa punktides 1 ja 2 teatavate kaitstavate piirkondade loetelu, kuhu taimede, taimsete saaduste ja muude toodete sissetoomine on keelatud. Taimi ja tolmeldamiseks ettenähtud elavat õietolmu võib viljapuu-bakterpõletiku suhtes kaitstavasse piirkonda tuua teistest ühenduse kaitstavatest piirkondadest või muudest kolmandatest riikidest kui Šveits, mis on tunnistatud vabaks bakterist *Erwinia amylovora* (Burr.) Winsl. et al. või kus on loodud *Erwinia amylovora* (Burr.) Winsl. et al. suhtes kahjustajavabaks tunnistatud piirkond. Samuti muudeti ohtliku taimekahjustaja *Erwinia amylovora* (Burr.) Winsl. et al. suhtes kaitstavate piirkondade loetelu, kuhu võib sisse tuua toompihlaka (*Amelanchier* Medik.), ebaküdoonia (*Chaenomeles* Lindl.), viirpuu (*Crataegus* L.), küdoonia (*Cydonia* Mill.), villpöörise (*Eriobotrya* Lindl.), õunapuu (*Malus* Mill.), astelpihlaka (*Mespilus* L.), tuliastla (*Pyracantha* Roem.), pirnipuu (*Pyrus* L.), pihlaka (*Sorbus* L.), tuhkpuu (*Cotoneaster* Ehrh.) ja Davidi fotiinia (*Photinia davidiana* (Dcne.) Cardot) taimi (v.a viljad ja seemned) ja tolmeldamiseks ettenähtud elavat õietolmu. Mitmed piirkonnad, mis on varasemalt tunnistatud ühenduses ohtliku taimekahjustaja suhtes kaitstavaks piirkonnaks, ei vasta enam nõuetele, sest seal esinevad püsivalt teatavad ohtlikud taimekahjustajad või on asjaomased liikmesriigid taotlenud kaitstava piirkonna staatuse tühistamist. Ohtliku taimekahjustaja *Erwinia amylovora* (Burr.) Winsl. et al. suhtes kaitstavate piirkondade loetelust jäeti välja Andaluusia ja Madridi autonoomsed piirkonnad ja Segrià, Noguera, Pla d'Urgelli, Garriguesi ja Urgelli piirkonnad (*comarcas*) Lleida provintsis (*Comunidad autonoma de Catalunya*) Hispaanias, Milano and Varese provintsid (Lombardia) ning provintsi Cuneo (Piedmont) vallad Busca, Centallo ja Tarantasca Itaalias, Ballinran Upperi, Carrigenagh Upperi, Ballinrani ja Carrigenagh' omavalitsused Downi krahvkonnas

ning Belfasti Dunmurry Crossi valimispiirkond Antrimi krahvkonnas Põhja-Iirimaal ning kogu Dunajská Streda maakond Slovakkias.

Eelnõu § 11 kohaselt on määruse jõustumine kavandatud 2018. aasta 1. jaanuaril. Määruse jõustumine on ühildatud rakendusdirektiivi 2017/1279/EL artikliga 2, mille kohaselt võtavad liikmesriigid vastu ja avaldavad direktiivi täitmiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt 31. detsembriks 2017. aastal ning kohaldavad uusi norme alates 1. jaanuarist 2018. a.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu on kooskõlas rakendusdirektiiviga 2017/1279/EL, mis on Eesti õigusaktidesse üle võetud. Samuti on eelnõu kooskõlas direktiiviga 2000/29/EÜ taimedele või taimsetele saadustele kahjulike organismide ühendusse sissetoomise ja seal levimise vastu võetavate kaitsemeetmete kohta (EÜT L 169, 10.07.2000, lk 1–112), muudetud direktiividega 2001/33/EÜ (EÜT L 127, 09.05.2001, lk 42–44), 2002/28/EÜ (EÜT L 77, 20.03.2002, lk 23–25), 2002/36/EÜ (EÜT L 116, 03.05.2002, lk 16–26), 2002/89/EÜ (EÜT L 355, 30.12.2002, lk 45–60), 2003/22/EÜ (ELT L 78, 25.03.2003, lk 10–11), 2003/47/EÜ (ELT L 138, 05.06.2003, lk 47–48), 2003/116/EÜ (ELT L 321, 06.12.2003, lk 36–40), 2004/31/EÜ (ELT L 85, 23.03.2004, lk 18–23), 2004/70/EÜ (ELT L 127, 29.04.2004, lk 97–103), 2004/102/EÜ (ELT L 309, 06.10.2004, lk 9–25), 2005/15/EÜ (ELT L 56, 02.03.2005, lk 12–13), 2005/16/EÜ (ELT L 57, 03.03.2005, lk 19–22), 2005/77/EÜ (ELT L 296, 12.11.2005, lk 17), 2006/14/EÜ (ELT L 34, 07.02.2006, lk 24–25), 2006/35/EÜ (ELT L 88, 25.03.2006, lk 9–12), 2007/41/EÜ (ELT L 169, 29.06.2007, lk 51–52), 2008/64/EÜ (ELT L 168, 28.06.2008, lk 31–35), 2008/109/EÜ (ELT L 319, 29.11.2008, lk 68–70), 2009/7/EÜ (ELT L 40, 11.02.2009, lk 12–18), 2009/118/EÜ (ELT L 239, 10.09.2009, lk 51–54), 2009/143/EÜ (ELT L 318, 04.12.2009, lk 23–24), 2010/1/EL (ELT L 7, 12.01.2010, lk 17–20), 2014/19/EL (ELT L 38, 07.02.2014, lk 30–31), 2014/78/EL (ELT L 183, 24.06.2014, lk 23–48), 2014/83/EL (ELT L 186, 26.06.2014, lk 64–71), 2017/1279/EL (ELT L 184, 15.07.2017, lk 33–62) ning määrustega (EÜ) nr 806/2003 (ELT L 122, 16.05.2003, lk 1–35), (EÜ) nr 882/2004 (ELT L 165, 30.04.2004, lk 1–141), (EL) nr 652/2014 (ELT L 189, 27.06.2014, lk 1–32) ja (EL) 2016/2031 (ELT L 317, 23.11.2016, lk 4–104).

4. Määruse mõjud

Taimekaitseeaduse § 6 lõike 1 kohaselt peavad taim, taimne saadus ja muu objekt olema vabad ohtlikest taimekahjustajatest. Ohtlike taimekahjustajate nimekirja täiendamisest tingituna on nii ettevõtjatel kui ka taimetervise valdkonna inspektoritel oluline olla kursis nimetatud ohtlike taimekahjustajate elukäigu, tekitatavate sümptomite ja võimalike peremeestaimedega. Seoses ohtlike taimekahjustajate nimekirja täiendamisega on nimetatud kahjustajate Euroopa Liitu sissetoomise takistamiseks kehtestatud teatavate taimede, taimsete saaduste või muude toodete ühendusse sissetoomise ja ühenduses vedamise kohta erinõuded. Erinõudeid on täiendatud ka seoses piirkondade kaitstavateks piirkondade tunnistamisega teatud ohtlike taimekahjustajate suhtes. Taimetervise valdkonna inspektoritele tutvustatakse ohtlike taimekahjustajate loetellu lisatud ohtlikke taimekahjustajaid tavapärase koolituste raames ning samuti lisatakse need taimekahjustajad inspektorite käsiraamatutesse. Lisandunud taimekahjustajad paigutati direktiivi I lisa A osa I jakku, mis tähendab, et neid ei teata ühenduses esinevat. Seepärast tuleb inspektoritel ohtlike taimekahjustajate nimekirja lisandunud ohtlikele taimekahjustajatele pöörata tähelepanu just impordikontrolli käigus.

Pärast Euroopa ja Vahemeremaade taimekaitseorganisatsiooni tehtud ja hiljuti avaldatud hinnanguid kahjuritest tuleneva riski kohta on taimede, taimsete saaduste ja muude objektide

kaitseks põhjendatud ja kooskõlas kahjuritest tuleneva riskiga lisada ohtlike taimekahjustajate nimekirja järgmised taimekahjustajad: *Bactericera cockerelli* (Sulc.), *Keiferia lycopersicella* (Walsingham), *Saperda candida* Fabricius, *Thaumatotibia leucotreta* (Meyrick). Peale kahjustaja *Xanthomonas campestris* tsitrustele patogeensete tüvede uuesti klassifitseerimist on ohtlike taimekahjustajate nimekirja lisandunud ka kahjustajad *Xanthomonas citri* pv. *citri* ja *Xanthomonas citri* pv. *aurantifolii*.

Bactericera cockerelli (Sulc.) kahjustab maavitsaliste sugukonda kuuluvaid liike, kuid on ka bakteri *Candidatus Liberibacter solanacearum* vektoriks, mis kahjustab samuti maavitsalisi². Nii *Bactericera cockerelli* (Sulc.) kui ka *Candidatus Liberibacter solanacearum* kuuluvad Põllumajandusameti poolt seiratavate taimekahjustajate hulka. Kahjustajat *Keiferia lycopersicella* (Walsingham) on Euroopa ja Vahemeremaade taimekaitseorganisatsiooni piirkonnas leitud vaid Itaaliast 2008. aastal. Enamasti ohustab nimetatud taimekahjustaja tomateid, kuid võib kahjustada ka teisi maavitsaliste sugukonda kuuluvaid taimeliike. Kahjustaja levib peamiselt istutamiseks ettenähtud taimedega, viljadega ning pakkematerjaliga³. Ohtlikku taimekahjustajat *Saperda candida* Fabricius on Euroopa ja Vahemeremaade taimekaitseorganisatsiooni regioonis leitud 2008. aastal Saksamaalt, kuid kliimatingimustelt on kahjustajale sobiv terve regioon. Peamiselt kahjustab see õunapuid, pirnipuid, ploompuid, küdooniat, pihlakat, viirpuud, toompihakat, aga ka dekoratiivpuid. Kahjustaja levib peamiselt istutamiseks ettenähtud taimedega⁴. Eesti Maaülikooli teadlaste koostatud riskihinnangu kohaselt on *Thaumatotibia leucotreta* Eestisse leviku tõenäosus keskmine. Liigi kujunemine avamaakahjuriks Eestis on ebatõenäoline, sest kliimatingimused, eriti külmad talved, ei ole kahjuri jaoks sobivad. Kahjustaja on polüfaag ehk kõigesööja⁵ ning Eestisse jõudmise korral on kahjustaja põhjustatava majandusliku ja keskkonnamõju suurus hinnatud keskmiseks. Ohtlikud taimekahjustajad *Xanthomonas citri* pv. *citri* ja *Xanthomonas citri* pv. *aurantifolii* kahjustavad tsitrusteliste perekonda kuuluvaid taimi ning on teatava tsitrustel esineva haiguse (*citrus canker*) tekitajad⁶.

Muutusi ka mõned teatavate ohtlike taimekahjustajate suhtes kaitstavaks piirkonnaks tunnistatud piirkonnad. See tähendab, et ettevõtjad peavad taimede, taimsete saaduste või muude objektide eksportimisel jälgima, kas piirkond on asjaomaste taimede, taimsete saaduste või muude objektide suhtes kaitstav piirkond. See tähendab, et ka pädev asutus peab olema kursis eelnimetatud piirkondadega ja sellega, kas sinna eksportimisel on tarvis väljastada taimepass. Taimekaitseeaduse § 23 lõike 1 kohaselt väljastab taimepassi kas Põllumajandusamet või taimetervise registrisse kantud isik, kellel on taimepassi väljastamise õigus. Taimekaitseeaduse § 26 lõike 4 kohaselt on taimepassi väljastamise korral kaitstavasse piirkonda toimetatavate taimede, taimsete saaduste või muude objektide kohta taimepassi väljastamise õigust omav isik kohustatud sellest eelnevalt teavitama Põllumajandusametit. Taimi, taimseid saadusi ja muid objekte võib kaitstavasse piirkonda toimetada ainult juhul, kui on tuvastatud nende vastavus kaitstavas piirkonnas kehtivatele taimetervisenõuetele.

Põllumajandusministri määrusega nr 118 kehtestatakse nõuded taime, taimse saaduse või muu objekti päritolu, omaduste ja töötlemisviisi kohta taime, taimse saaduse või muu objekti tootmisel, ladustamisel, ühendusevälisest riigist Eestisse toimetamisel ja turustamisel või muul etapil. Kehtestatud nõuete täitmata jätmise korral tunnistatakse taim, taimne saadus või muu objekt saastumiskahtlaseks. Saastumiskahtlane on taim, taimne saadus või muu objekt, mille on vaatlusandmete või muude asjakohaste andmete põhjal selliseks tunnistatud

² Kättesaadav veebilehel: https://www.eppo.int/.../12-17835_PRA_Bactericera_cockerelli.docx

³ Kättesaadav veebilehel: https://www.eppo.int/QUARANTINE/Alert_List/insects/keiferia_lycopersicella.htm

⁴ Kättesaadav veebilehel: https://www.eppo.int/QUARANTINE/Alert_List/insects/saperda_candida.htm

⁵ Kättesaadav veebilehel: https://www.eppo.int/QUARANTINE/Alert_List/insects/thaumatotibia_leucotreta.htm

⁶ Kättesaadav veebilehel: https://www.eppo.int/QUARANTINE/data_sheets/bacteria/XANTCI_ds.pdf

Põllumajandusamet. Samuti on saastumiskahtlane saastunud taime, taimse saaduse või muu objektiga kokku puutunud asi, millele ohtlik taimekahjustaja võis levida, või koht, kuhu on saastunud taim, taimne saadus või muu objekt viidud. Saastumiskahtlus püsib kuni järelevalvetulemuste selgumiseni, mis kinnitavad saastatust või ohtliku taimekahjustaja puudumist, või kuni tõrjeabinõude rakendamise kohustuse lõppemiseni. Seoses direktiivi 2000/29/EÜ I ja II lisas tehtud muudatustega tuli direktiivi 2000/29/EÜ IV lisasse lisada teatavate taimede, taimsete saaduste või muude toodete ühendusse sissetoomise kohta erinõuded seoses tõenäosusega, et need võivad direktiivi 2000/29/EÜ lisandunud ohtlikke taimekahjustajaid edasi kanda.

Direktiivi 2000/29/EÜ IV lisa A osa I jao erinõuded on seotud taimede, taimsete saaduste ja muude objektidega, millega võivad ühendusse siseneda ohtlikud taimekahjustaja, mida ühenduses ei teata esinevat. Direktiivi 2000/29/EÜ VI lisa A osa I jakku lisatud taimi, taimseid saadusi ja muid objekte Eestisse praegu ei impordita, seega ei mõjuta see hetkel pädeva asutuse ega ettevõtjate halduskoormust. Küll aga tuleb neid muudatusi silmas pidada, sest kaubavood on pidevas muutumises ning tulevikus võib olla vajalik direktiivi 2000/29/EÜ IV lisa A osa I jakku lisatud erinõuete täitmist kontrollida. Direktiivi 2000/29/EÜ VI lisa A osa II jaos on erinõuded ohtlike taimekahjustajate kohta, mida ühenduses teatakse esinevat, kuid mis on kogu ühenduse jaoks olulise tähtsusega. Ka sinna lisandunud taimi, taimseid saadusi ja muid objekte Eestisse praegu ei impordita. Direktiivi 2000/29/EÜ IV lisa B osa käsitleb erinõudeid, mille kõik liikmesriigid peavad sätestama taimede, taimsete saaduste ja muude objektide sissetoomiseks teatavatesse kaitstavatesse piirkondadesse ja neis vedamiseks. Muudatused on tingitud direktiivi 2000/29/EÜ I ja II lisas tehtud muudatustega, mis käsitlevad kaitstavaid piirkondi – erinõudeid täiendatakse vastavalt uutele kaitstavaks piirkonnaks tunnistatud piirkondadele ja piirkondadele, mille kaitstava piirkonna staatus on tühistatud.

Kaitstav piirkond on Euroopa Komisjoni poolt selleks tunnistatud piirkond, kus ohtlik taimekahjustaja ei ole kohastunud ega esine, kuid kus on oht selle levimiseks soodsate ökoloogiliste tingimuste või teatud põllu- ja metsakultuuride tõttu. Piirkonna kaitstavaks tunnistamiseks tuleb Euroopa Komisjonile esitada avaldus koos järelevalvetulemustega, mis tõendavad, et asjakohases piirkonnas ei esine ohtlikku taimekahjustajat. Taimekaitseseaduse § 10 lõike 4 kohaselt võib ohtliku taimekahjustaja leviku ja kohastumise vältimiseks, lähtudes sellest taimekahjustajast ja kaitstava piirkonna asukohast, taime, taimse saaduse, muu objekti või mesilaspere kaitstavasse piirkonda toimetada üksnes kaitstava piirkonna taimetervisenõudeid järgides. Taimetervisenõuded kehtestatakse nende taimede, taimsete saaduste, muude objektide ja mesilasperede kohta, millega ohtlik taimekahjustaja võib levida. Eesti on alates 2005. aasta 15. maist kaitstav piirkond viljapuu-bakterpõletiku (*Erwinia amylovora* (Burr.) Winsl. *et al.*) suhtes. Tegu on ühe ohtlikuma viljapuude bakterhaigusega, mis ohustab roosõielisi puid ja põõsaid (näiteks ebaküdoonia, tuhkpuu, pihlakas, pirnipuu, õunapuu). Määruses täpsustatakse nende Šveitsi kantonite nimekirja, millest pärit perekondade toompihlakas (*Amelanchier* Med.), ebaküdoonia (*Chaenomeles* Lindl.), tuhkpuu (*Cotoneaster* Ehrh.), viirpuid (*Crataegus* L.), küdoonia (*Cydonia* Mill.), villpööris (*Eriobotrya* Lindl.), õunapuu (*Malus* Mill.), astelpihlaka (*Mespilus* L.), tuliastla (*Pyracantha* Roem.), pirnipuu (*Pyrus* L.) ja pihlaka (*Sorbus* L.) ning Davidi fotiinina (*Photinia davidiana* (Dcne.) Cardot) taimi ja tolmeldamiseks ettenähtud õietolmu on viljapuu-bakterpõletiku suhtes kaitstavasse piirkonda koos ametliku kinnitusega lubatud toimetada või turustada. Samuti täpsustatakse nende Šveitsi kantonite nimekirja, millest pärit mesilasperesid võib viljapuu-bakterpõletiku suhtes kaitstavasse piirkonda 15. märtsist 30. juunini toimetada ja turustada. Muudatused on tingitud direktiivi 2000/29/EÜ muutmisest direktiiviga 2010/1/EL.

Taimepass on Euroopa Liidu sisesel taimede, taimsete saaduste ja muude objektide liikumisel kasutatav taimetervise nõuetekohasust tõendav dokument või ametlik märgistus ning sellega varustatakse ohtlike taimekahjustajate peremeestaimi. Taimepassiga varustatavate taimede, taimsete saaduste ja muude objektide nimekirja on kehtestatud määrusega nr 96. Nimetatud määruse § 2 lõikes 1 on loetletud taimed, taimsed saadused ja muud objektid, mis tuleb müügiviisist olenemata alati taimepassiga varustada. Nimekirja lisandusid rohelehiku (*Choisya* Knuth) ning tema hübriidide ja *Murraya* J. Koenig ex L. taimed, välja arvatud seemned ja viljad seoses ohtliku taimekahjustaja *Trioza erytreae* Del Guercio levimise riskiga. Kõik eelnimetatud taimed kuuluvad sugukonda ruudilised (*Rutaceae*) ning Eestis puudub nimetatud taimede kasvatamiseks sobiv kliima. Samuti ei tooda neid taimi Eestisse. Seega puudub mõju nimetatud taimede tootmise kohas kontrollimise ja taimepassiga varustamisest tingitud pädeva asutuse halduskoormusele. Samuti puudub Eestis sobiv kliima sugukonna *Palmae* taimede istutamiseks ja kasvatamiseks. Määruse nr 96 § 2 lõikes 3 on loetletud taimed, taimsed saadused ja muud objektid, mis tuleb taimepassiga varustada, kui neid turustatakse edasimüüjatele või tootjatele, kes turustamisotstarbel toodavad aiandussaadusi või tegelevad taimede edasikasvatamisega. Taimepassiga ei ole vaja varustada lõpptarbijale turustatavaid taimi ja taimseid saadusi. Nimetatud loetellu lisandusid rakendusdirektiivi 2017/1279/EL kohaselt jalaka (*Ulmus* L.) istutamiseks ettenähtud taimed, välja arvatud seemned seoses ohtlikku taimekahjustaja *Candidatus* Phytoplasma ulmi levimise riskiga. Määruse § 2 lõikes 4 on loetletud taimed, taimsed saadused ja muud objektid, mis tuleb taimepassiga varustada, kui neid turustatakse ühenduse kaitstavasse piirkonda. Muudatustest tuleb pädeval asutusel teavitada maaletoojaid, kes peavad tehtud muudatustega arvestama. Pädeva asutuse halduskoormus otseselt ei suurene.

Rakendusdirektiiviga 2017/1279/EL täiendati ohtlike taimekahjustajate nimekirja. Sellest lähtuvalt täiendati määruses nr 97 taimede, taimsete saaduste ja muude objektide loetelu, mis peavad olema varustatud fütosanitaarsertifikaadiga ja mis peavad piiripunktis läbima taimetervise kontrolli. Eesmärgiks on tõkestada ohtlike taimekahjustajate jõudmist ühenduse territooriumile. Eestit mõjutab enim just hariliku tomati viljade lisandumine nimekirja, kuna neid tuuakse Eestisse ühendusevälistest riikidest ning varem pole nad taimetervise kontrolli alla kuulunud. Seeläbi võib tõusta taimetervise inspektorite töökoormus. Teisi loetellu lisandunud taimi Eestisse ei impordita, kuid tulevikus võib see muutuda, mistõttu on pädeval asutusel oluline see teave teadmiseks võtta. Lisandunud taimede viljade impordil tuleb jälgida ka direktiivi 2000/29/EÜ IV lisa erinõudeid.

Enne kaubasaadetise ühendusevälisest riigist Eestisse toimetamise lubamist kontrollitakse kaubasaadetise vastavust taimetervisenõuetele. Ühendusevälisest riigist Eestisse toimetatava kaubasaadetise juures olev päritoluriigi või lähteriigi pädeva asutuse väljastatud fütosanitaarsertifikaat peab tõendama kaubasaadetise koosseisu kuuluva taime, taimse saaduse ja muu objekti taimetervisenõuete kohasust. Taimetervise kontrollile kuuluvad taimed, taimsed saadused ja muud objektid peavad olema Eestisse toimetamisel varustatud fütosanitaarsertifikaadiga. Määruses nimetatud taime, taimset saadust ja muud objekti on lubatud ühendusevälisest riigist Eestisse toimetada piiril asuva selleks ettenähtud piiripunkti kaudu. Nimetatud taime, taimse saaduse ja muu objekti toimetamisest ühendusevälisest riigist Eestisse tuleb kaubasaajal või tema esindajal piiripunkti Põllumajandusameti ametnikule teatada kirjalikult vähemalt 24 tundi enne kauba Eestisse toimetamist või juhul, kui see ei ole võimalik, viivitamata pärast veovahendile laadimist. Tolliametnik võib kaubasaadetise vabasse ringlusse vormistada, kui kaubasaadetis on läbinud taimetervise kontrolli, mille tulemusena on kaubasaadetis tunnustatud nõuetekohaseks ja mille kohta on Põllumajandusamet teinud lubava märke saatedokumendile või elektroonilisse tolliinfosüsteemi. Määruse nr 132 alusel kehtestatakse ühendusevälisest riigist Eestisse toimetatava kaubasaadetise taimetervise järelevalve tasu määrad. Seoses määruses nr 97

taimede loetelu pikenemisega võib teatud piiripunktides eeldada pädeva asutuse töökoormuse väikest tõusu. Kuna ettevõtjad tasuvad kaubasaadetise sisseveol läbiviidud kontrolltoimingute eest järelevalvetasu, siis ei suurene pädeva asutuse kulutused. Küll aga võivad kulutused suurenedada ettevõtjatele, kes toovad ühenduse territooriumile loetellu lisatud kaupa.

Enne taimede, taimsete saaduste ja muude objektide Eestisse toimetamist tuleks uurida sisseveo tingimusi, kuna teatud taimede, taimsete saaduste ja muude objektide sissevedu kolmandatest riikidest või selle piirkondadest on keelatud, sest Eestisse toimetatava taime, taimse saaduse ja muu objektiga võib Eestisse levida ohtlik taimekahjustaja. Nagu eespool mainitud, on Eesti tunnustatud viljapuu-bakterpõletiku suhtes kaitstavaks piirkonnaks. Rakendusdirektiiviga 2017/1279/EL muudetakse direktiivi 2000/29/EÜ III lisa B osa punktides 1 ja 2 teatavate kaitstavate piirkondade loetelu, kuhu taimede, taimsete saaduste ja muude toodete sissetoomine on keelatud. Keeld puudutab liikide toompihlakas (*Amelanchier* Med.), ebaküdoonia (*Chaenomeles* Lindl.), viirpuu (*Crataegus* L.), küdoonia (*Cydonia* Mill.), villpööris (*Eriobotrya* Lindl.), õunapuu (*Malus* Mill.), astelpihlakas (*Mespilus* L.), tuliastel (*Pyracantha* Roem.), pirnipuu (*Pyrus* L.), pihlakas (*Sorbus* L.), tuhkpuu (*Cotoneaster* Ehrh.) ja Davidi fotiinia (*Photinia davidiana* (Dcne.) Cardot) taimi (v.a viljad ja seemned) ja tolmeldamiseks ettenähtud elavat õietolmu. Neid taimi ja tolmeldamiseks ettenähtud elavat õietolmu tohib viljapuu-bakterpõletiku suhtes kaitstavasse piirkonda tuua teistest ühenduse kaitstavatest piirkondadest või muudest kolmandatest riikidest kui Šveits, mis on tunnustatud vabaks bakterist *Erwinia amylovora* (Burr.) Winsl. et al. või kus on loodud *Erwinia amylovora* (Burr.) Winsl. et al. suhtes kahjustajavabaks tunnustatud piirkond. Ohtliku taimekahjustaja *Erwinia amylovora* (Burr.) Winsl. et al. suhtes kaitstavate piirkondade loetelust jäeti välja Andaluusia ja Madridi autonoomsed piirkonnad ja Segrià, Noguera, Pla d'Urgelli, Garriguesi ja Urgelli piirkonnad (comarcas) Lleida provintsis (Comunidad autonoma de Catalunya) Hispaanias, Milano and Varese provintsid (Lombardia) ning provintsi Cuneo (Piedmont) vallad Busca, Centallo ja Tarantasca Itaalias, Ballinran Upperi, Carrigenagh Upperi, Ballinrani ja Carrigenagh' omavalitsused Downi krahvkonnas ning Belfasti Dunmurry Crossi valimispiirkond Antrimi krahvkonnas Põhja-Iirimaaal ning kogu Dunajská Streda maakond Slovakkias. Nii ettevõtjate kui ka pädeva asutuse jaoks on oluline silmas pidada, milliste piirkondade kaitstava piirkonna staatus viljapuu-bakterpõletiku suhtes tühistati. Need piirkonnad peavad eespool nimetatud taimede (v.a viljad ja seemned) ja tolmeldamiseks ettenähtud elava õietolmu Eestisse toomisel täitma erinõudeid, mis on kehtestatud direktiivi 2000/29/EÜ VI lisa B osas ning määruses nr 50. Kuna Eesti on endiselt viljapuu-bakterpõletiku suhtes kaitstav piirkond, siis ei mõjuta direktiivi 2000/29/EÜ III lisa muudatused eespool nimetatud taimede (v.a viljad ja seemned) ja tolmeldamiseks ettenähtud elava õietolmu eksportimist teistesse viljapuu-bakterpõletiku suhtes kaitstavatesse piirkondadesse.

Kokkuvõtvalt on mõjud pädevale asutusele väikesed. Peamiselt mõjutab pädevat asutust tomati viljade lisandumine fütosanitaarsertifikaati nõudvate ja piiripunktis taimetervise kontrolli läbivate taimede, taimsete saaduste ja muude objektide loetellu. Kuid kuna kaubavood võivad ajas muutuda, siis tuleb silmas pidada ka teisi muudatusi. Ettevõtjate jaoks on oluline silmas pidada ohtlike taimekahjustajate nimekirja lisandunud kahjustajaid, millest lähtuvalt on muudetud ka teatud taimede, taimsete saaduste ja muude objektide ühendusse sissetoomise ja vedamise erinõudeid. Silmas tuleb pidada ka kaitstavate piirkondade staatuste muutusi.

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Eelnõu määrusena kehtestamine ei too kaasa lisakulutusi riigieelarve vahenditest.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub 2018. aasta 1. jaanuaril. Määruse jõustumine on ühildatud rakendusdirektiivi 2017/1279/EL artiklist 2 tulenevaga, mille kohaselt võtavad liikmesriigid vastu ja avaldavad direktiivi täitmiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt 31. detsembriks 2017 ning kohaldavad uusi norme alates 1. jaanuarist 2018.

7. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitati arvamuse avaldamiseks Põllumajandusametile, Põllumajanduse Registrate ja Informatsiooni Ametile, Veterinaar- ja Toiduametile ning Maksu- ja Tolliametile. Põllumajandusamet ning Maksu- ja Tolliamet nõustusid eelnõuga tähelepanekute ja märkusteta, Põllumajanduse Registrate ja Informatsiooni Amet ning Veterinaar- ja Toiduamet nõustusid eelnõuga vaikimisi.

Eelnõu esitatakse eelnõude infosüsteemi (EIS) kaudu kooskõlastamiseks Rahandusministeeriumile.